

F 11/03

Ni är vald revisor i Z AB, här kallat moderbolaget, samt i ett tjugotal dotterbolag och intressebolag till detta bolag. I denna bolagssfär ingår X, nedan kallat kommanditbolaget. Komplementär och ägare till kommanditbolaget är ett aktiebolag som ägs till 45 procent av ett dotterbolag till det ovan nämnda moderbolaget. Vidare är Ni styrelseledamot i den ideella föreningen Y i W-stad, nedan kallad föreningen, och har blivit tillfrågad om att åta Er ett uppdrag som dess styrelseordförande.

I ett tidigare ärende hos Revisorsnämnden (RN), dnr 2003-781, har Ni ansökt om förhandsbesked enligt 25 § revisorslagen (2001:883) om huruvida Ni kan inneha uppdrag som styrelseledamot i föreningen respektive åta Er uppdrag som föreningens ordförande. RN uttalade i ett förhandsbesked den 16 september 2003 att de aktuella uppdragen i föreningen är förenliga med kravet i 25 § revisorslagen och att Ni således kan inneha uppdragen i fråga.

Ni har nu hos RN ansökt om förhandsbesked enligt 22 § revisorslagen om huruvida ovannämnda uppdrag som styrelseledamot respektive styrelseordförande i föreningen skulle kunna rubba förtroendet för Er opartiskhet eller självständighet som revisor i kommanditbolaget samt i övriga bolag i bolagssfären, allt under förutsättningen att föreningen hyr butikslokaler av kommanditbolaget. Av handlingarna i ärendet framgår följande. Huvudägare i bolagssfären är en fysisk person. Samtliga bolag administreras gemensamt. Verksamheten i bolagen består bland annat av uthyrning av bostäder och lokaler. Bolagen disponerar en total lokalyta om 60 000 kvm, varav föreningen skall hyra 1 400 kvm. Föreningens styrelse består av fem ledamöter. Som styrelseledamot i föreningen deltar Ni i styrelsemöten och beslut om bland annat föreningens inriktning, medelsanvändning, hyreskontrakt, fördelning av medel och tillsyn över föreningens personal. Som styrelseordförande skulle Ni bland annat komma att företräda föreningen utåt mot näringsidkare i W-stad med omnejd, teckna föreningens firma, teckna hyreskontrakt och förhandla med olika organisationer.

RN meddelar följande besked.

Av 21 § revisorslagen (2001:883) följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet skall pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Revisorn skall i så fall avböja eller avsäga sig uppdraget i fråga. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn skall avböja eller avsäga sig uppdraget. I paragrafens första stycke 2 återfinns en generalklausul, vilken även den innebär en presumtion för att revisorn skall avböja eller avsäga sig uppdraget, i fall det föreligger något annat förhållande som är av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Revisorn behöver dock enligt paragrafens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet.

Av 22 § samma lag framgår att RN på ansökan av en revisor skall meddela förhandsbesked om huruvida en viss särskild omständighet är sådan som avses i 21 § första stycket och, om så är fallet, huruvida omständigheter i det enskilda fallet eller vidtagna åtgärder medför att revisorn ändå inte behöver avböja eller avsäga sig uppdraget.

RN gör följande bedömning. Om Ni åtar Er uppdraget som styrelseordförande i föreningen skulle det innebära att Ni blir företrädare för en avtalspart till en av Era revisionsklienter. Det har inte framkommit att Ni i så fall avser att företräda föreningen i dess mellanhavanden med kommanditbolaget men RN anser ändå, med hänsyn till den ledande roll som följer med ordförandeskapet, att uppdraget som styrelseordförande utgör en sådan omständighet som enligt 21 § första stycket 2 revisorslagen kan rubba förtroendet för Er opartiskhet eller självständighet som revisor i kommanditbolaget. Det har inte framkommit att det skulle föreligga några sådana särskilda omständigheter eller att det skulle ha vidtagits eller komma att vidtas några sådana åtgärder som enligt 21 § andra stycket revisorslagen medför att Ni ändå inte behöver avsäga Er revisionsuppdraget.

Likaså uppdraget som styrelseledamot, utan att vara föreningens ordförande, bedömer RN som olämpligt ur oberoendesynpunkt. RN anser således att detta uppdrag utgör en omständighet som enligt 21 § första stycket 2 revisorslagen kan rubba förtroendet för Er opartiskhet eller självständighet som revisor i kommanditbolaget. Ett eventuellt avstående från att delta i beslut som rör föreningens mellanhavanden med kommanditbolaget utgör inte en sådan omständighet som enligt 21 § andra stycket revisorslagen skulle medföra att Ni ändå inte behöver avsäga Er revisionsuppdraget. Det har inte heller i övrigt framkommit att det skulle föreligga några sådana särskilda omständigheter eller att det skulle ha vidtagits eller komma att vidtas några sådana åtgärder som medför att Ni kan kvarstå som revisor i kommanditbolaget.

Även om något koncernförhållande inte föreligger mellan å ena sidan kommanditbolaget och å andra sidan moderbolaget och dotterbolagen bedömer RN att det råder sådan samhörighet mellan bolagen i bolagssfären att vad som i föregående stycken anförts om Ert uppdrag som revisor i kommanditbolaget även måste gälla för övriga revisionsuppdrag inom bolagssfären.

Sammanfattningsvis bedömer RN att uppdrag som styrelseledamot respektive styrelseordförande i föreningen medför att Ni inte kan kvarstå som revisor i vare sig kommanditbolaget eller de övriga bolagen i bolagssfären.

Ärendet har avgjorts av RN. I beslutet har deltagit RN:s ordförande Elisabeth Palm, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Marie Carlsson, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.